

საინფორმაციო ბიულეტენი

(28 აპრილი - 15 მაისი, 2019 წელი)

შესავალი

საქართველოს ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ 20 მარტს მთაწმინდის №1 მაჟორიტარულ საარჩევნო ოლქში საქართველოს პარლამენტის შუალედური არჩევნები,¹ ხოლო 30 მარტს მარნეულის, ზესტაფონის, ჭიათურის, ზუგდიდისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების მერების რიგგარეშე,² ასევე, საგარეჯოს, ახმეტის, ადიგენის, ზესტაფონის, ჭიათურის, ტყიბულის, წყალტუბოსა და ოზურგეთის მუნიციპალიტეტების საკრებულოების შუალედური არჩევნები დაანიშნა.³

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია (საია) წარმოგიდგენთ #2 ბიულეტენს. ბიულეტენი მოიცავს იმ ფაქტების შეფასებას, რომლებიც 2019 წლის 28 აპრილიდან 15 მაისამდე პერიოდში გამოვლინდა და რომლებზეც ორგანიზაცია შეფასებისთვის საკმარის ინფორმაციას ფლობდა. ქვემოთ შეფასებულია:

- ძალადობის ფაქტები წინასაარჩევნო პერიოდში;
- საბიუჯეტო რესურსის საარჩევნო მიზნით გამოყენება ახმეტის მუნიციპალიტეტში;
- ჟურნალისტურ საქმიანობაში უკანონოდ ხელშეშლის ფაქტი ზუგდიდში;
- წინასაარჩევნო კამპანიის დაფინანსების წესების დარღვევა;
- შს მინისტრის ბრძანება და ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი ცესკოსთან.

¹ ცესკოს 2019 წლის 20 მარტის №16/2019 განკარგულება.

² ცესკოს 2019 წლის 30 მარტის №27/2019 განკარგულება.

³ ცესკოს 2019 წლის 30 მარტის №26/2019 განკარგულება.

ძალადობის ფაქტები წინასაარჩევნო პერიოდში

წინასაარჩევნო კამპანიის მშვიდ და არაძალადობრივ გარემოში ჩატარება კენჭისყრის დღეს მოქალაქეთა მიერ საკუთარი ნების თავისუფლად გამოხატვის წინაპირობაა. პოლიტიკურმა მხარეებმა ერთმანეთს უნდა მისცენ ამომრჩევლებთან შეხვედრისა და საკუთარი აქტივობების წარმართვის საშუალება. თითოეულ ფაქტზე, რომელიც კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენებს ამ ღირებულებებს, სახელმწიფოს მყისიერი და მიუკერძოებელი რეაგირება ევალება. არავის უნდა ჰქონდეს განცდა, რომ ძალადობრივი ხერხების გამოყენებით ამომრჩეველზე წინდაწინ, ირიბად მოახდენს გავლენას. ამის გათვალისწინებით, სამწუხაროა, რომ 19 მაისის მოახლოებასთან ერთად ვითარება უფრო და უფრო იძაბება. მით უფრო შემაშფოთებელია მთავარი პარტიების მხრიდან ამ მეთოდების გამოყენება, მათი ელექტორალური მხარდაჭერის მასშტაბების გათვალისწინებით. თითოეული ასეთი გადაცდომა საზოგადოებრივი სიმშვიდის ხელყოფის საფრთხეს შეიცავს. განსაკუთრებული დაძაბულობაა ზუგდიდის ოლქში, სადაც პოლიტიკური ძალების ნაწილი არ ერიდება იმგვარ ქმედებებსაც კი, რომლებიც, შესაძლოა, სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნებს შეიცავდეს. მეტიც, გამოქვეყნდა ჩანაწერი, სადაც სავარაუდოდ ზუგდიდის საკრებულოს უმრავლესობის წევრი გია დანელია ალბეჭდილი, რომელიც საუბრობს ინსტრუქციაზე ამომრჩეველზე ზეწოლის სხვადასხვა მექანიზმის გამოყენების შესახებ.⁴ შესაბამისად, საია მოუწოდებს:

- პარტიებს – გამოიყენონ მათ ხელთ არსებული მექანიზმები, რათა აღკვეთონ და არ დაუშვან წინასაარჩევნოდ ვითარების დაძაბვა;
- შს სამინისტროს – გაატაროს პრევენციული ღონისძიებები ამგვარი ფაქტების წინასწარ აღსაკვეთად, ხოლო აქამდე მომხდარი შემთხვევები მაქსიმალურად სწრაფად გამოიძიოს და პასუხისგებაში მისცეს კონკრეტული პირები.

ქვემოთ მოცემულია ინფორმაცია იმ ძალადობრივი დანაშაულების შესახებ, რომლებიც შს სამინისტრომ წინასაარჩევნო პერიოდში ოფიციალურად აღრიცხა (რაც,

⁴ ამ ფაქტზე სამეგრელო-ზემო სვანეთის საოლქო პროკურატურაში გამოძიება დაიწყო. პროკურატურამ ამომრჩევლის სავარაუდო მოსყიდვის ფაქტებზე გამოძიება დაიწყო, საქართველოს პროკურატურის ვებგვერდი, ხელმისაწვდომია:

http://pog.gov.ge/geo/news?info_id=2067&fbclid=IwAR28hsCCiHf7PTF1GYMO_6mrqAnQ7MMYdjsjgPtX-3nOCu0Uem-DOfUYtCo, განახლებულია 15.05.2019.

ცხადია, იმას არ ნიშნავს, რომ საია მომავალში მხოლოდ ამ ფაქტებს მიადევნებს თვალს). გამოძიება დაიწყო სისხლის სამართლის 4 საქმეზე:⁵

- 2019 წლის 23 აპრილი.⁶ გამოძიების ვერსიით, მარნეულის საოლქო საარჩევნო კომისიის მიმდებარე ტერიტორიაზე კომისიის წევრმა – ლაშა ქველაძემ (პ/გ „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“) ჯანმრთელობის დაზიანება მიაყენა კომისიის მეორე წევრს – გიორგი თაბუკაშვილს (პ/გ „ქართული ოცნება – დემოკრატიული საქართველო“);
- 2019 წლის 23 აპრილი. ზესტაფონში მერობის დამოუკიდებელი კანდიდატის, ვახტანგ რობაქიძის მხარდამჭერის გიორგი ქამუშაძის ავტომანქანას ცეცხლი წაუკიდეს.⁷ გამოძიების ვერსიით, ამ ეტაპზე არ დასტურდება პოლიტიკური მოტივი. დანიშნულია ქიმიური და სახანძრო-ტექნიკური ექსპერტიზა;
- 2019 წლის 12 მაისის ინციდენტი. გავრცელებული ინფორმაციით, სოფელ ჯიხაშკარში აგიტაციის დროს „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ წევრებსა და ერთ-ერთი ოჯახის მაცხოვრებლებს შორის ინციდენტი მოხდა.⁸ გამოძიება დაწყებულია საცხოვრებელ სახლში მფლობელის ნების საწინააღმდეგოდ უკანონოდ შესვლის ფაქტზე;

2019 წლის 14 მაისის ინციდენტი.⁹ გამოძიების ვერსიით, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერობის კანდიდატს სანდრა რულოვსს და მის თანმხლებ პირებს ზუგდიდში, ბოტანიკური ბაღის მიმდებარედ, რამდენიმე პირმა სიტყვიერი და ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა. დაკავებულია გელა კვარაცხელია და გრძელდება ღონისძიებები სხვა პირების იდენტიფიცირების მიზნით.

---

⁵ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ადამიანის უფლებათა დაცვისა და გამოძიების ხარისხის მონიტორინგის დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილის - მინდია დავითაძის 2019 წლის 14 მაისის ელექტრონული კორესპონდენცია, „2019 წლის 19 მაისს დაგეგმილი შუალედური და რიგგარეშე არჩევნები.“

⁶ „მარნეულში მომხდარ ინციდენტზე გამოძიება ძალადობის მუხლით დაიწყო“, სსიპ საზოგადოებრივი მაუწყებლის პირველი არხი, ხელმისაწვდომია: <https://1tv.ge/news/marneulshi-momkhdar-incidentze-gamodzieba-dzaladobis-mukhlit-daiwyo/>, განახლებულია 15.05.2019.

⁷ „ზესტაფონში მერობის კანდიდატის მხარდამჭერის მანქანა დაიწვა“, საინფორმაციო პორტალი „ქუთაისიპოსტი“, ხელმისაწვდომია: <https://www.kutaisipost.ge/ka/akhali-ambebi/article/14621--manqana-gaumarthavi-iyo-zestafonshi-merobis-kandidatis-mkhardamtceris-manqana-daitsva-video->, განახლებულია 15.05.2019.

⁸ „სოფელ ჯიხაშკარში, ჩვენს მხარდამჭერ ოჯახს ოპოზიცია მიუვარდა - „ოცნების“ შტაბი“, საინფორმაციო პორტალი „ლაივპრესი“, ხელმისაწვდომია: <https://www.livepress.ge/ka/akhali-ambebi/article/28702-sofel-jikhashkarshi-chvens-mkhardamtcer-ojaks-opozicia-miuvarda-ocnebis-shtabi.html>, განახლებულია 15.05.2019.

⁹ სიტყვიერი და ფიზიკური შეურაცხყოფა ზუგდიდში სანდრა რულოვსის, მისი მხარდამჭერებისა და ტელეკომპანია „ოდიშის“ ჟურნალისტების მიმართ, ტელეკომპანია „ოდიში“, 14.05.2019, ხელმისაწვდომია: <https://odishi.ge/video/drive1/2019-05-14--SANDRA-CHXUBI-NEWS.mp4>, განახლებულია 15.05.2019.

საბიუჯეტო რესურსის გამოყენება საარჩევნო მიზნებისთვის

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში საიამ გამოიკვლია იმ მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებში შეტანილი ცვლილებები, სადაც რიგგარეშე/შუალედური არჩევნები იმართება. არჩევნების დღემდე მე-60 დღიდან აკრძალულია სოციალური გასაცემლების ოდენობების ზრდა და ახლის დაწესება.¹⁰ მიუხედავად ამისა, ახმეტის მუნიციპალიტეტის 2019 წლის ბიუჯეტში სოციალურ პროგრამებში განხორციელდა ცვლილება და დაემატა 13,500 ლარი.¹¹ ეს ფაქტი საიას მიერ ფასდება, როგორც საბიუჯეტო რესურსის საარჩევნო მიზნებისთვის გამოყენება.

ჟურნალისტურ საქმიანობაში უკანონოდ ხელშეშლა

2019 წლის 14 მაისს ტელეკომპანია „ოდიში“ გადაცემა „ლუსტრაციის“ ჩაწერისას ფიზიკური და სიტყვიერი შეურაცხყოფა მიაყენეს ტელეკომპანიის გადამღებ ჯგუფს.¹² შს სამინისტრომ ფაქტზე გამოძიება ძალადობის მუხლით¹³ დაიწყო.¹⁴ ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში ჟურნალისტები საკუთარ პროფესიულ საქმიანობას ახორციელებდნენ, ხოლო თავდასხმის შედეგად მათ არ მიეცათ საკუთარი პროფესიული მოვალეობის დაუბრკოლებლად შესრულების შესაძლებლობა, საია მიიჩნევს, რომ გამოძიება უნდა წარიმართოს სპეციალური მუხლით, რომელიც ჟურნალისტისთვის პროფესიულ საქმიანობაში უკანონოდ ხელშეშლას გულისხმობს.¹⁵

¹⁰ საქართველოს საარჩევნო კოდექსის 49-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილები.

¹¹ ახმეტის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2019 წლის 16 აპრილის #8 დადგენილება „ახმეტის მუნიციპალიტეტის 2019 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ“ ახმეტის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2018 წლის 25 დეკემბრის №66 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე, მუხლი 14.

¹² ინციდენტი ზუგდიდში - გაერთიანებული ოპოზიციის წარმომადგენლებს გადაცემის ჩაწერის დროს დაუპირისპირდნენ, ტელეკომპანია „ოდიში“, ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2vZm11H>, განახლებულია: 13.05.2019.

¹³ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლი.

¹⁴ კოალიცია მედიის ადვოკატირებისთვის ტელეკომპანია „ოდიში“ წარმომადგენლებისთვის ჟურნალისტურ საქმიანობაში უკანონოდ ხელშეშლის ფაქტს ეხმიანება, კოალიცია მედიის ადვოკატირებისთვის ოფიციალური FB გვერდი, ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2JkwQLj>, განახლებულია: 13.05.2019.

¹⁵ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 154-ე მუხლი.

წინასაარჩევნო კამპანიის დაფინანსების წესების დარღვევა

საიამ დააფიქსირა უფასო პოლიტიკური რეკლამის სხვა საარჩევნო სუბიექტების სასარგებლოდ სატელევიზიო მაუწყებლებში განთავსების რამდენიმე შემთხვევა.

„ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა – გაერთიანებული ოპოზიციის“ მიერ წარდგენილი ზუგდიდის მერობის კანდიდატის – **სანდრა ელისაბედ რულოვსის** მხარდაჭერას ემსახურება:

- „**მოძრაობა სახელმწიფო ხალხისთვის**“ მიერ წარდგენილი ზუგდიდის მერობის კანდიდატის – **მამუკა გერმანიშვილის** უფასო პოლიტიკური რეკლამა;
- „**პოლიტიკური პლატფორმა – ახალი საქართველოს**“ მიერ წარდგენილი ზუგდიდის მერობის კანდიდატის – **ალექსი ნონიაძის** უფასო პოლიტიკური რეკლამა;
- „**ქრისტიან- კონსერვატორების**“ მიერ წარდგენილი ზუგდიდის მერობის კანდიდატის – **ნანი ხუციძის**¹⁶ უფასო პოლიტიკური რეკლამა;
- „**ეროვნულ- დემოკრატიული პარტიის (ედპ)**“ მიერ წარდგენილი ზუგდიდის მერობის კანდიდატის – **გიორგი ჩიაშვილის** უფასო პოლიტიკური რეკლამა.

„ევროპული საქართველო – თავისუფალი დემოკრატების“ მიერ წარდგენილი მთაწმინდის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატის – **შალვა შავგულიძის** მხარდაჭერას ემსახურება „**მოძრაობა თავისუფალი საქართველოსთვის**“ მიერ წარდგენილი მთაწმინდის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატის – **გიორგი შალიკაშვილის** უფასო პოლიტიკური რეკლამა.

მსგავსი ფაქტები გასულ წელს საპრეზიდენტო არჩევნების დროს საიამ კამპანიის დაფინანსების წესების დარღვევად შეაფასა.¹⁷ საარჩევნო კანონმდებლობის თანახმად, აკრძალულია შემოწირულობების მიღება არასამეწარმეო იურიდიული პირისგან,¹⁸ ხოლო პარტია არასამეწარმეო იურიდიული პირია.¹⁹ ამდენად, ეს რეკლამები წარმოადგენს **სანდრა ელისაბედ რულოვსისა** და **შალვა შავგულიძის** სასარგებლოდ

¹⁶ პოლიტიკურ რეკლამაში მითითებულია ხუციშვილი, ხოლო ცესკოს ვებგვერდზე – ხუციძე. ხელმისაწვდომია: <http://cesko.ge/res/docs/extraordinarymayors.pdf>, განახლებულია: 13.05.2019.

¹⁷ საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია, საინფორმაციო ბიულეტენი №4, 2018 წლის ოქტომბერი, გვ. 16, ხელმისაწვდომია: <https://gvla.ge/files/banners/Elections%20Newsletter%20No.4.pdf>, განახლებულია: 13.05.2019.

¹⁸ მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ საქართველოს ორგანული კანონის 26-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტი.

¹⁹ მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ საქართველოს ორგანული კანონის მე-4 მუხლი.

განხორციელებულ უკანონო შემოწირულობას და იწვევს ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას.²⁰

შს მინისტრის ბრძანება და ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი ცესკოსთან

მიმდინარე წლის 8 მაისს შს მინისტრმა, გიორგი გახარიამ 2019 წლის 19 მაისის არჩევნების თავისუფალ, უსაფრთხო და მშვიდ გარემოში ჩატარების უზრუნველსაყოფად სპეციალური ბრძანება გამოსცა.²¹ იმავე დღეს შსს-მ და ცესკომ ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გააფორმეს.²² საია ორივე ფაქტს დადებითად აფასებს და მიიჩნევს, რომ მათი სათანადო იმპლემენტაცია ხელს შეუწყობს უსაფრთხო საარჩევნო გარემოს შექმნას.

მისიის შესახებ

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ (საია) 2019 წლის 19 მაისის არჩევნების წინასაარჩევნო პერიოდის მონიტორინგი 20 მარტს დაიწყო. #1 ბიულეტენი, რომელიც 20 მარტიდან 28 აპრილამდე პერიოდს მოიცავდა, 8 მაისს გამოქვეყნდა; წინამდებარე #2 ბიულეტენი 28 აპრილიდან 15 მაისამდე პერიოდს მოიცავს.

საია წინასაარჩევნო პროცესებს 10-მდე გრძელვადიანი დამკვირვებლით, ცენტრალური და რეგიონული ოფისების მეშვეობით აკვირდება: თბილისში, აჭარაში, გურიაში, სამეგრელოში, იმერეთში, სამცხე-ჯავახეთში, ქვემო ქართლსა და კახეთში. გრძელვადიანი სადამკვირვებლო მისიის ფარგლებში, მონიტორინგის ობიექტებია: საარჩევნო ადმინისტრაცია; სახელმწიფო აუდიტის სამსახური; კომუნიკაციების ეროვნული კომისია; ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოები, საარჩევნო სუბიექტები და მათი მხარდამჭერები; საჯარო მოხელეები.

²⁰ მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ საქართველოს ორგანული კანონის 34² მუხლის 1-ლი პუნქტი.

²¹ შინაგან საქმეთა მინისტრის 2019 წლის 8 მაისის #1/213 ბრძანება, 2019 წლის 19 მაისის შუალედური და რიგგარეშე არჩევნების თავისუფალ, უსაფრთხო და მშვიდ გარემოში ჩატარების უზრუნველსაყოფად ზოგიერთი ღონისძიების განხორციელების თაობაზე, ხელმისაწვდომია: <https://info.police.ge/uploads/5cd58243d473c.pdf>, განახლებულია 14.05.2019.

²² მემორანდუმი შსს-სა და ცესკოს შორის 2019 წლის 19 მაისის შუალედური და რიგგარეშე არჩევნების უსაფრთხო და მშვიდ გარემოში ჩატარების უზრუნველყოფის შესახებ. ხელმისაწვდომია: <http://cesko.ge/res/docs/mia111.pdf>, განახლებულია: 14.05.2019.

წინამდებარე ბიულეტენში აღწერილია ის ფაქტები, რომლებსაც საარჩევნო გარემოზე გარკვეული გავლენის მოხდენა შეუძლია და რომლებზეც არსებული მონაცემები ამ დროისთვის უკვე იძლეოდა შეფასების საშუალებას. საანგარიშო პერიოდში იდენტიფიცირებულ სხვა შემთხვევებს საია დამატებით სწავლობს. მათი ანალიზის შედეგები საზოგადოებას უახლოეს მომავალში მიეწოდება.

საიას აქვე სურს, ყურადღება გაამახვილოს კანონმდებლობის ერთ ხარვეზზე: მუნიციპალიტეტის საკრებულოს შუალედურ არჩევნებს ცესკო ნიშნავს არჩევნების დღემდე არაუგვიანეს 50-ე დღისა.²³ 10 დღიანი პერიოდის განმავლობაში (კენჭისყრის დღემდე მე-60 დღიდან კენჭისყრის დღემდე 50-ე დღემდე), მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში შესაძლოა განხორციელდეს ცვლილება, რომელიც წინააღმდეგობაში იქნება საარჩევნო კანონმდებლობის ზემოაღნიშნულ მოთხოვნასთან, თუმცა ქმედების მართლწინააღმდეგობა გამოვლინდება მხოლოდ მას შემდგომ, რაც არჩევნები დაინიშნება. ამ ხარვეზის გათვალისწინებით, საია ბიუჯეტში ცვლილებებს არჩევნებამდე 50 დღის განმავლობაში დააკვირდება.

---

²³ საქართველოს საარჩევნო კოდექსის 154-ე მუხლის მე-4 ნაწილი.